కోటివిద్యల్లోనూ చేరనిది

స్కయిలాబ్ ముక్కలా ఊడిపడ్డాడు సీతాపతి.

వాడి చదువుగురించి అంత గడబిడా, హడావిడీ జరుగుతున్నట్టు నాకు తెలుసు.

తెలతెల వారుతూవుంది, పిల్లలు ముగ్గురూ లేచి కూర్చు న్నారు. రమ, రాణి, చంద్రం — కబుర్లు చెప్పసాగేరు — వాడితో. శారద కాఫీ ఇచ్చింది. తాగేడు.

కుశల ప్రశ్నలు, పరామర్శ అయిన తర్వాత చెప్పేడు. “చదువు ఆపేయమన్నారు, బామ్మా, నాన్నా, అన్నయ్యా. నేను కాలేజీలో చేరా లని వచ్చాను. నువ్వే నాకు చదువు చెప్పించాలి బాబాయ్.”

సీతాపతికేసి చూశాను. ఏకలవ్యుడిలా వున్నాడు. పిట్ట మునగదీసుకు కూర్చున్నట్టు కిటికీలో కాళ్ళు రెండూ దగ్గరకి పెట్టుకుని కూర్చున్నాడు.

— కాలేజీలో అడ్మిషన్స్ అయిపోయాయన్నారు. సీతాపతి మార్కులు చూసి — ప్రిన్సిపాల్ అన్నాడు, “అసలే అత్తెసరు మార్కు లతో పాసయ్యాడు. దానికితోడు అర సీటు కూడా లేదు. నేనేం చెయ్యలేను.”

అయన మాటలు వింటూనే ఏడుపు లంకించుకున్నాడు, సీతాపతి.

ఆయన వాణ్ణిచూసి గతుక్కుమన్నాడు. కొంచెం చిరాకూ వేసింది. "నెత్తిన నీళ్ళ కుండనీ కూడా తెచ్చుకున్నావా బాబూ. అప్పు. శల్..." అని గదమాయించేడు.

సీతాపతి నోరుమూసి, బిక్కమొహం వేశాడు.

శారద సలహా అడిగేను – ఇంటికొచ్చి. ఆమె మొదటికే మోసం తెచ్చింది. తనకీ జంజాటాన్నంతా తగిలించుకోవడం యిష్టం లేదనీ, తన ముగ్గురి పిల్లల భవిష్యత్తు సంగతీ కాస్తంత దృష్టిలో పెట్టుకోమనీ – కుండ బ్రద్దలు కొట్టినట్టు చెప్పింది.

వచ్చేయేడు చేరుదువుగానిలే అని నచ్చచెప్ప చూశాను – సీతాపతికి. వాడు విన్లేదు. నేను సహాయం చెయ్యకపోతే తానూ వాళ్ళ అన్నయ్యలాగానే మెఱకచేను గట్టున కుక్కిమంచంలో కునుకు తీస్తూ వుండాల్సిందేనని పెద్దపెద్దమాటలు పలికేడు. కళ్ల నీళ్ళు సరేసరి.

వాడి పట్టుదల చూసి శారద అంది; "వాడేదన్నా అఘాయిత్యం చేస్తే మన నెత్తి మీదికొస్తుంది. పైగా చదువుకోవాలని ఏడుస్తున్నాడుగా – ఎలాగోలా పని అయ్యేటట్లే చూడండి."

నేను లోలోపల సన్నగా నవ్వుకున్నాను. శారద మనస్సు నాకు తెలుసు.

ఆ సాయంత్రం —

నేను జగన్నాథంగారి దగ్గరకు పోయి దాదాపు ఆయన కాళ్లు పట్టుకునేదాకా వదల్లేదు – సీతాపతి.

జగన్నాథం గారు – కాలేజ్ కమిటీ కార్యదర్శి.

పని అయినట్టేనని చెప్పేను శారదకు.

ఆ రాత్రి –

ఏడాదికి ఎనిమిది వందలు ఫలసాయమిచ్చే మా అరు

ఎకరాల పొలాన్నీ; దాన్ని అమ్మనీయకుండా తన దాష్టీకం వెలగ పెడుతున్న మా అమ్మనీ; ఎనిమిది మంది పిల్లల తండ్రి అయినా బాధ్యతా రహితంగా ప్రవర్తించే మా అన్నయ్యనీ; కుటుంబ నియంత్రణ పాటించని మా వదిననీ; అడపా దడపా నా సహాయాన్ని ఆశిస్తూనే వున్న నా చెల్లెళ్ళిద్దర్నీ— తిట్టుకుంటూ; తన అదృష్టానికి మంగళహారతులు పాడుకుంటూ; మధ్య మధ్య నా నెత్తిన నాలుగు అక్షింతలు వేస్తూ; చివరికి నా కోసం అన్నీ సహించి భరిస్తున్నానని — మూతి వంకర్లు తిప్పి; మొహం పక్కకి తిప్పి గోడ వారకి తిరిగి పడుకుంది — శారద.

నా మెతకదనానికి నొచ్చుకుంటూ కసురుకుంటున్నా — నాకు తెలుసు — తనూ నేనూ — మా వాళ్ళందరిలో అంతో యింతో మంచి తనాన్ని సంపాదించుకుంటున్నామనీ; ఈ చేసే సహాయాలన్నీ తనకు అందర్నీ దెప్పటానికి ఉపయోగపడే 'అటుకులు కొబ్బరి పలుకులు' అనీ— శారదకు అంతరాంతరాల్లో ఒక తృప్తీ; సంతోషం; గర్వం వున్నాయి.

మర్నాడు —

కాలేజీలో చేరేడు — సీతాపతి. కాబినెట్‌లో సీటు దొరికిన రాజకీయ నాయకుడి ఫోజులో కాలేజీకి వెళ్ళొచ్చాడా రోజు.

ఆ రాత్రి — అన్నాల దగ్గర — వాళ్ల పిన్నికీ, నాకూ చాలా సార్లు 'జై' కొట్టాడు; సీతాపతి. మా యిద్దరి మంచితనానికీ దణ్ణంపెట్టి; మా సహాయానికి అజన్మాంతం కృతజ్ఞుడుగా వుంటానని బాసలు చేశాడు. ఆ మాటల సందర్భంలోనే అన్నాడు; "గ్రాడ్యుయేట్ అయ్యేదాకా ఇంక భయంలేదు. నీకెలాగూ ట్రాన్స్‌ఫర్లూ అవీ తరచు వుండవు గదా" అని.

శారద తక్కున మొహం మాడ్చుకుంది. వాడి వైపు మిర్రి

మిత్రి చూసింది. "అయితే — అయిదేళ్లు తప్పదా ఈ కొలువు" అని ఆమె గుండెల్లో రాయి పడినట్లైంది. నా కళ్లల్లోకి చూసింది. ఆమెని ఉడికించడానికి, నేను సీతాపతికి హామీ నిచ్చాను, అవునవునని. అవును మరి — కడకు జరగబోయేది అదేకదా ఎటొచ్చీను.

రోజులు గడుస్తున్నాయి.

సీతాపతికి — పండుగ సరదాలూ, పర్వాలకు కొత్తబట్టల్లాంటి సదుపాయాలూ — అన్నీ మా పిల్లలతో పాటు జరిగి పోతున్నాయి. ఆయా సందర్భాలకి ముందు విసుక్కోవడం, సణుక్కోవడం — శారదకి అలవాటై పోయింది. కానీ, ఆమె రివాజుని మాత్రం నేను మరిచి పోయేవాణ్ణి కాదు. తీరా ఆ సమయానికి — "పిచ్చి వెధవ. వాణ్ణి వేరుగా ఎట్లాచూస్తామండీ — వాడికీ చొక్కా లాగూ తెండి" అనో; "పరీక్షలు అయిపోయాయి గదా — సినిమాకు పోతాట్ట పంపించండి" అనో; "నెల రోజులు సెలవులట. గోళ్ళు గిల్లుకుంటూ ఇక్కడేం చెయ్యాలని గొడవ పెడుతున్నాడు — వూరికి పంపండి" అనో సిపారసు వచ్చేది.

బియ్యేలో చేరేడు — సీతాపతి.

మేం కాపరముంటున్న ఇంట్లో — వున్న నాలుగు గదుల్లోనూ ముందుగది తనకు ప్రత్యేకించమని ఓ అభ్యర్థన పారేశాడు సీతాపతి — ఓ రోజు.

మా రమ ఎనిమిదిలోనూ, రాణి ఐదులోనూ, చంద్రం రెండులోనూ చదువుతున్నారప్పుడు. అన్నయ్య లాగానే మాకూ గది కావాలని గునిసింది రమ. దాన్ని నాలుగు తిట్టి సీతాపతికి గదిని కేటాయించింది శారద.

అప్పుడప్పుడూ మా అన్నయ్య కొడుకుని చూసి పోవడానికనే

నెపంతో వస్తూవుండేవాడు. వచ్చినప్పుడు తన బాధలేవో వెళ్లబోసుకునేవాడు. ఆయన మా పల్లెలో ప్రాథమిక పాఠశాలోపాధ్యాయుడు! తిరిగి వెళ్ళేటందుకు ఛార్జీలూ దారి బత్తెం నాకు వదిలేవి. అలాగే, సీతాపతి - అన్నయ్య - సుబ్రహ్మణ్యం - అడపా దడపా - తగిలేవాడు!

కాలేజీలో ఎక్స్‌కర్షన్ వేశారు. మద్రాసు, బెంగుళూరు, మైసూరు, బేలూరు, హాళేబీడు, వగైరా. సీతాపతి తన కోరికని వెలిబుచ్చాడు. నేను డబ్బు ఇబ్బంది గురించీ, క్రితం నెలలోనే తీసుకున్న సొసైటీ అప్పు గురించీ - వాడికి వివరించాను.

ముభావంగా ఊరుకున్నాడు. రెండురోజులు వాళ్ల పిన్ని దగ్గర 'రికార్డు' పెట్టేడు. ఆ తర్వాత మరో రెండు రోజులు నిరాహారదీక్ష వహించాడు. కారణాలు అడిగితే, "ఏం లేదు – ఆకలి కావడంలేదు" అంటూ. వాడి మొహం! — వాడి మొహం చూస్తే తెలీడంలా మాకు?!

వాడి సాధింపే నెగ్గింది. వెళ్లేడు విహార యాత్రకి! నాకు నాలుగువందలూ వదిలిపైనె!

బియ్యే మూడో ఏడు జరుగుతోంది. ఓ అర్ధరాత్రి అన్నయ్యా వదినా దిగేరు. ఆవిడకి మళ్లీ ఐదో నెలట! వచ్చిన పని విని నాకు నవనాడులూ కుంగిపోయి నిస్సత్తువ ఆవహించింది. పెద్దపిల్ల శోభకి పెళ్లి సంబంధం కుదిరిందట. నాలుగు వేలు కట్నానికి ఒప్పుకోక తప్పలేదుట. పిల్లవాడు ఏదో మోటారు ట్రాన్స్‌పోర్టు కంపెనీలో మూడువందల జీతంలో కుదురుకున్నాడట. అంతగా చదువూ సంధ్యా లేని పిల్లకి ఇంతకంటే మంచి సంబంధం ఇకముందు దొరకటం అసాధ్యమట. ముహూర్తం కూడా నిర్ణయించుకుని నా దగ్గర వాలేరుట. నెలరోజులు లేదు పెళ్లిరోజు.

అతికష్టం మీద మూడువేలు పుట్టించేసరికీ ఆరు రోజులు పట్టింది. పట్నుకు పోయారు. వాళ్ళిద్దరికీ కొత్త బట్టలు పెట్టి మరీ పంపింది శారద.

"పని సాధించడంలో బాబాయి తర్వాతే ఎవ్వరైనా. నాకా నమ్మకం వుంది. అన్యథా శరణం నాస్తి అంటే – ఏ ఇబ్బంది పడ్డైనా సహాయం చేస్తాడు మా బాబాయ్"– అని నా ఘనతని మెచ్చుకున్నాట్ట సీతాపతి ఆవేళ – వాళ్ళ పిన్ని ముందు!

శోభ పెళ్లి జరిగింది. పెళ్లికి వెళ్లి వచ్చేసరికీ మరో ఐదు వందలు పప్పు బెల్లాలాల్లా ఎగిరిపోయాయి!

ఫైనల్ పరీక్షలు రాసి యింటికెళ్లేడు సీతాపతి.

ఫలితాలు తెలిసేయి. థర్డ్‌క్లాస్‌లో పాసయ్యాడు. 'పోనీలే – ఏదో గట్టెక్కాడు' అని ఊపిరి పీల్చుకున్నాం నేనూ, శారదా.

మరో పదిరోజులకి వచ్చేశాడు – సీతాపతి. మార్కులూ, సర్టిఫికెట్లూ వగైరా అందేసరికీ నెల దాటింది.

"నేను ఎం. ఏ. చదువుకుంటాను బాబాయ్. కాదనబోకు. నీ ఋణం వుంచుకోను. ఎం. ఏ. లో కష్టపడి క్లాసు కూడా తెచ్చుకుంటాను. లెక్చరర్ ఉద్యోగం చేయాలన్నది – నా జీవితాశయం. నువ్వు వేసిన నిచ్చెనని సగంలో క్రిందకి లాగేయవద్దు" ప్రాథేయ పూర్వకంగా అడిగేడు.

నేను వాడి జీవితాశయాన్ని హర్షించినా, బురద పాము ఆదిశేషుడితో వియ్యాన్ని కోరుతున్నట్టనిపించింది నాకు – వాడి పథకాన్ని వినేసరికీ.

శారద ప్రతిఘటనని వాడు ముందే అంచనా వేశాడల్లే వుంది – ఈసారి. సరాసరి, వ్యాపారవేత్తలా అందుకున్నాడు. "ఎమ్మే కయ్యే

ఖర్చంతా లెక్క రాసుకుందాం. నేను ఉద్యోగంలో చేరగానే తిరిగిచ్చేస్తాను. అఫ్‌కోర్స్ వాయిదాల మీద.''

వాడి మాటలకి నాకు నవ్వొచ్చింది. 'సరే చూద్దాం కానీ అసలు సీటు రావాలి కదా' అన్నాను, కప్పదాటు ధోరణిలో.

— వాడికి భోపాల్‌లో సీటు దొరికింది. పల్లెకి పోయి వాళ్ల నాన్నతోనూ మా అమ్మతోనూ వాడి కోరిక గురించీ, నా పరిస్థితి గురించీ చెప్పేను. మా అమ్మయ్యేమో ''వాడు తీరుస్తానంటున్నాడు గదా - పంపించు'' అన్నాడు. అమ్మేమో — 'ఒక్కడి భవిష్యత్తునన్నా బాగుచెయ్' అంది. తల పట్టుకుని నా ఆలోచనల్తో నేను తిరిగి వచ్చాను.

— సీతాపతి ఎమ్మే పూర్తి చేసి వచ్చాడు.

వాడు చెప్పినట్లే క్లాసు తెచ్చుకున్నాడు. 58 శాతం వచ్చేయి మార్కులు.

నాకూ గర్వంలాంటి భావనే కలిగింది - వాణ్ణి చూసే సరికీ. భోపాల్లో రెండేళ్లూ గడిపి వచ్చేసరికీ - వాడు బాగా వొళ్లు చేశాడు. దానికి తగ్గట్టు దట్టంగా మీసాలు పెంచేడు. మొత్తానికి యూనివర్సిటీ నుంచీ వో విధమైన దర్పాన్ని వెంట బెట్టుకుని తిరిగి వచ్చాడు.

సరిగ్గా అదే సమయానికి - వాడు బియ్యే చదివిన కాలేజీలో జూనియర్ లెక్చరర్ పోస్టు ఖాళీ పడింది. వాడు దరఖాస్తు చేసేడు.

మళ్లీ మామూలు తతంగం మొదలైంది. వాడు ఎలాగైనాసరే తనకా అవకాశం జారిపోకుండా చూడమనీ, జగన్నాధంగారిని బ్రతిమాలో, బామాలో - ఉద్యోగం వచ్చేటట్లు చెయ్యమనీ — నా చెవిన యిల్లు కట్టుకుని పోరేడు.

ఆ ఉద్యోగానికి బలమైన పోటీ వున్నట్టు తెలిసింది. జాపుడు

మెట్టుమీద విన్యాసం మొదలైంది.

సీతాపతికి రోజులు బాగున్నాయి. లెక్చరర్ అయినాడు!

ఆ రాత్రి — కలత నిద్రతోనే గడిచింది నాకు. వాడి ఎమ్మేకి అయిన ఆరువన్నర వేలూ కళ్లముందు కదలాడినై. శారద ఇరుగు పొరుగు వాళ్లతో మా సీతాపతి గురించీ; తన ఆదరణ గురించీ చెప్పుకో సాగింది.

మొదటి నెల జీతంరోజుకి మా అన్నయ్య వచ్చి కూర్చున్నాడు - "శోభని పురిటికి తీసుకొచ్చాం - డబ్బు కావా"లంటూ.

సీతాపతి నా సలహా అడక్కుండానే తండ్రికి జీతం కవరుని అందించేడు.

నెలవెంట నెల వెళ్లిపోతూవుంది. ఒకనెలలో తనకు కావలసిన బట్టలకి సరిపోయిందనీ; మరో నెలలో రేడియో కొన్నాననీ; ఇంకో నెలలో వల్లెకు పోయొస్తాననీ – ఇలా తన జీతంలో కొంచెంకూడా నాకు రుచి చూపించకుండా గడుపుకు రాసాగేడు సీతాపతి.

పిల్లి తలమీద నేతిచుక్క వేసి చూడు – అది తలంతా గీరుకుని గీరుకుని తనచావు తానే చస్తుందని నా చిన్నప్పుడు మా అమ్మ చెప్తూ వుండేది — ఆశని గురించీ కథ చెప్పే సమయంలో.

శారద పరిస్థితీ, నా పరిస్థితీ ఇందుకు భిన్నంగా ఏమీ లేదు. ఇంకొక్క నెల .... ఇంకొక్క నెల .... చూద్దాం అని నెట్టుకు రావ డానికి అలవాటు పడ్డాం.

— ఒక సాయంత్రం —

మా రమ కాలేజీనుంచీ వస్తూ ఆ వార్త ని మోసుకొచ్చింది. అది సీతాపతి పనిచేసే కాలేజీలోనే మొదట బియ్యే చదువుతోంది.

సీతాపతిని ఎవరో ప్రభావతి అనే అమ్మాయి అన్నయ్య పెద్ద

యాగీచేసి వెళ్ళాట్ట — కాలేజీలోనే. క్షణాలమీద కాలేజీ అంతా ఈ వార్త పాకిపోయి; పరిస్థితి ఉద్రిక్తంగా మారిపోయిందిట. ప్రిన్సిపాల్ సీతాపతిని పిలిపించి మందలించాడని స్టూడెంట్స్ భోగట్టా.

ఇంటికి రాగానే సీతాపతికేసి చూశాను — పరీక్షగా. శారద చిర చిర లాడుతోంది, లోపలి గదిలో. వాడిలో ఎలాంటి కళవళమూ లేదు. చాలా నిబ్బరంగా వున్నాడు. ఏం చెప్తాడో వినాలని ఎదురు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

నిముషాలు గడిచినై.

సీతాపతి వచ్చి, నిమ్మళంగా మొదలెట్టేడు. 'రాఘవరావుగారని సినిమాహాలు వోనర్. వాళ్లమ్మాయి — ప్రభావతి. సెకండియర్లో వుంది. నేనూ ఆయమ్మాయీ పెళ్లి చేసుకుంటాం. నువ్ వాళ్లకి చెప్పి ఎలాగైనా సరే వాళ్ళి పెళ్లికి ఒప్పుకునేట్టు చూడు.'

శారద గయ్యిన లేచింది — చేసిన నిర్వాకం చాలుగానీ మాకీ జగడాలూ, అప్రతిష్ఠా కట్టబెట్టకంటూ. ఆమె విసుర్లకీ విసుగుదలకీ — వాడేమీ సమాధానం చెప్పకుండా కూర్చుండి పోయాడు.

ఆ రాత్రి ఇంట్లో భోజనాలు లేవు — ఎవ్వరికీని.

పదిహేను రోజుల్లో అంతా సద్దుమణిగింది. సీతాపతి పెళ్లి కొడుకయ్యాడు. ప్రభావతితో కాపరమూ పెట్టేశాడు — అదే నెలలో. మా శారద ఉడుక్కుంటూనే వేరింటి కాపరానికి అన్నీ సమకూర్చి పంపింది. — నాకు తిరుపతికి బదిలీ అయింది, హఠాత్తుగా.

నేను — వెన్నువంచి, ముక్కు మూసుకుని వంగి నిలబడితే, నా మీదుగా, ఒక్కటొక్కటిగా తరలి వెళ్ళి పోతున్నై — కెరటాలు !

* * *

మూడేళ్ల తర్వాత —

సీతాపతి దగ్గరకి పోయిరావాలని బయల్దేరేను.

ఈ మూడేళ్లనుంచీ వాడి గురించి అప్పుడప్పుడూ తెలుస్తూనే వుంది. పల్లెకి వెళ్లినప్పుడల్లా మా వదిన వాణ్ణి గురించి చెప్తూ చాలా మురిసి పోతూ వుండేది. వాడిప్పుడు బాగా ప్రయోజకుడైనా డట. ఇల్లు కొనుక్కున్నాట్ట! ఇంటి నిండా "స్టేటస్ సింబల్స్" అనబడే వాటిని సమకూర్చుకున్నాట్ట! వాళ్ల నాన్న మాత్రం మొహం అదోలా పెట్టి — 'ఆఁ.... ఆఁ. అన్నీ వున్నై. నీకూ నాకూ నోట్లో మట్టి బెడ్డలు మాత్రం తప్పటల్లేదుగా' అనడం నేను విన్నాను.

సీతాపతి సంపద తన కేవిధంగానూ ఉపయుక్తం కావడంలేదనే సూచనని మా అన్నయ్య అలా తెలియ జేశాడు నాకు.

సీతాపతికి ఇప్పుడు ఇద్దరు మగ పిల్లలు కూడా.

సీతాపతి ఆలోచనలతో — రమ పెళ్లి గురించిన అనేకానేక మైన ఆందోళనలతో – వాడి ఇల్లు చేరుకున్నాను.

సీతాపతి నిజంగానే జీవితంలో ఎదిగిపోయినట్టు; ప్రయోజకు డైనట్టు – వాడి యిల్లు; ఇంటి వాతావరణం; తెలియజేస్తూ నన్ను ఆశ్చర్య సంతోషాల్లో ముంచేస్తినై. ఇల్లాలు నన్ను చాలా ఆదర ణతో ఆహ్వానించింది. నేను అలసట తీర్చుకుంటూ కూర్చున్నాను. వాడు వచ్చాడు. నేను ఇంతకాలానికి వాణ్ణి చూడటానికి వచ్చినందుకు చాలా సంబరంగా వుందన్నాడు.

భోజనాలైనాయి. డాబామీద కూర్చున్నాం. పెరట్లో నైట్ క్వీన్ వాసన; దశమి వెన్నెల – మనసుల్ని ఆహ్లాదపరుస్తున్నై.

సీతాపతి మొదలెట్టేడు, "చూసే వాళ్లకంతా నేనేదో సంపదల్లో మునిగి తేలుతున్నట్టనిపిస్తుంది. మా మామగారి ఆస్తి నాదైనట్టు

మాట్లాడతారు. ఆయనకి ఇద్దరు కొడుకులు ఎదిగిన వాళ్లున్నారు. ఇల్లు కొనాల్సిందేనని పట్టు పట్టి కొనిపించింది - ప్రభ. చూశావుగా. దీనిమీద ఇంకా ఇరవైవేల అప్పుంది. ..."

నేను ఉలిక్కి పడ్డాను. పరిసరాలూ, పరిస్థితులూ నాకేదో హఠాత్తుగా జ్ఞానోదయం చేస్తున్న అనుభూతి కలిగింది.

సీతాపతి ఏదో చెప్పుకు పోతున్నాడు, "ఈ కారణాల వల్లనే నీకు ఇన్నేళ్లూ పైసా కూడా పంపలేకపోయాను. రమ వివాహాని కన్నా సహాయం చేద్దామంటే —— నేనిప్పుడు పూర్తిగా మోకాలు బంటి బురదలో కూరుకుపోయి వున్నాను...."

నా రాకలోని ఆంతర్యాన్నయినా అర్థం చేసుకున్నందుకు సీతాపతిని మెచ్చుకుంది నా మనస్సు.

ఇక్కడికి బయల్దేరబోతూ వుండగా శారద చేసిన హెచ్చరిక గుర్తుకొచ్చింది.

ఆమె అన్నది, "నాకెందుకో సందేహంగా వుంది. సీతాపతి తన బాధల్నీ ఇబ్బందుల్నీ తాను ఏకరువు పెట్టొచ్చు. మీరు మౌన వ్రతం పట్టి తిరిగి వచ్చేయకండి. అప్పోసొప్పో చేసి ఇవ్వమనండి. కట్నంసొమ్ముకు మనం ఇబ్బందిపడకుండా వుండాలంటే మీరు కొంచెం నిక్కచ్చిగా అడక్క తప్పదు."

'లౌకికం తెలిసిన ఇల్లాలే కాదు - శారద - మనసుల్నీ బాగానే చదివింది' అనిపించింది నాకు.

"నీకు నిద్రపట్టినట్టుంది. పడుకో" అంటూ డాబా దిగి వెళ్లిపోయాడు, సీతాపతి.

నాకు నవ్వొచ్చింది. "నిద్రెలా పడుతుందిరా — పిచ్చి వెధవా" అని గొంతుచించుకుని మరీ అరవాలనిపించింది. అసహనంగా జుట్టు

పీక్కున్నాను.

"నిక్కచ్చిగా" అడగమని — నా కళ్లముందు ప్రత్యక్షమై హెచ్చరిస్తోంది, శారద.

సీతాపతి రూపమూ కళ్ళముందు కదలాడింది. వాడిలో ఎదుటి వాణ్ణి స్వలాభానికి మంచినీళ్ల ప్రాయంగా వాడుకుని చల్లగా జారుకునే ధీమంతుడు కనిపిస్తున్నాడు! నోరు తెరచి అడిగినా చేకూరే ప్రయోజనం ఏముంటుంది?

సీతాపతి నాగురించి ఎప్పుడో వెలిబుచ్చిన అభిప్రాయం నా చెవుల్లో గింగురుమంది — 'అన్యథా శరణం నాస్తి అంటే ఏ ఇబ్బంది వచ్చినా సరే సహాయం చేస్తాడు – మా బావాయ్!'

ఆ వేళ — వాడు నా కిచ్చిన యోగ్యతా పత్రం అది!

ఇవ్వాళ — నాకు ఒక గొప్ప సత్యం తెలిసింది.

మనిషిలో ఎంతో లోతుగా నాటుకు పోయిన కొన్ని బలహీనతలకే ఇలాంటి యోగ్యతా పత్రాలు లభిస్తాయి!

వాటితో – శుష్క హస్తాల్నీ, శూన్యప్రియాల్నీ పొట్లాలు కట్టుకోగలగడం — నాలాంటివాడు ఇకముందు నేర్చుకోవలసిన విద్య!!